

MILJÖ OCH KLIMAT

VÅRA ÅSIKTER

Policy 2000

Energibranschens miljö- och klimatpolicy

Sammanfattning

Energibranschen vill genom öppenhet och engagemang för miljö- och klimatfrågorna skapa förtroende för sin verksamhet hos kunder, ägare, anställda, myndigheter och allmänhet. Energibranschen vill medverka till en god miljö för såväl dagens som kommande generationer och till en hållbar utveckling. Miljöfrågor skall integreras i alla delar av verksamheten

Utgångspunkten för energibranschen är att tillförsel, överföring och användning av energi skall ske med så liten negativ miljöpåverkan som möjligt. Skadliga utsläpp i luft, mark och vatten skall så långt möjligt begränsas. Detta skall vara vägledande i utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva energisystemlösningar. Växthuseffekten är en av vår tids viktigaste och mest komplexa miljöfrågor. Energibranschen deltar aktivt i arbetet att finna vägar och metoder för att begränsa utsläppen av växthusgaser.

Sverige har goda naturliga förutsättningar för att öka det förnybara inslaget i energiförsörjningen. Den svenska vattenkraften, den stora tillgången på biobränslen och den långa kustlinjen med goda vindförhållanden bör utnyttjas i detta sammanhang. Ett stort värmebehov ger förutsättningar för samtidig el- och värmeproduktion i kraftvärmeverk, möjlighet att återvinna energi från avfall och utnyttja spillvärme. I avvaktan på att förnybar energi kan täcka vår efterfrågan på energi kommer sannolikt traditionella energislag behöva utnyttjas. Kärnkraft åstadkommer inga utsläpp av försurande eller klimatpåverkande ämnen. Bland fossila bränslen har naturgas lägst miljöpåverkan.

Energimarknaderna blir alltmer internationella. De miljöfrågor som är förknippade med tillförsel och användning av energi känner ofta inga nationsgränser. Det internationella samarbetet mellan energiföretag, svenska staten och EU är av avgörande betydelse för att nå lösningar på miljö- och klimatproblemen.

De gränsöverskridande och globala effekterna på miljö och klimat kräver styrmedel som så långt möjligt skall vara internationellt harmoniserade. Energiskattesystemet skall vara stabilt och styra mot de samhällsekonomiska och miljömässiga målen. Att utnyttja Kyotoprotokollets s.k. flexibla mekanismer kan vara ett sätt att stimulera kostnadseffektiva åtgärder mot växthusgasutsläpp. Handel med gröna certifikat och frivilliga överenskommelser är andra intressanta verktyg som kan ersätta, eller komplettera, styrande skatter. Den svenska energibranschen deltar sedan flera år i arbetet kring dessa mer marknadsbaserade styrmedel.

1. Långsiktigt uthålliga energisystem och effektiv energianvändning

Produktion, överföring och användning av el och värme påverkar miljön på skilda sätt. Utvinning av fasta bränslen medför lokala miljöeffekter. Förbränning av bränslen kan generera lokala, regionala eller globala effekter genom utsläpp av föroreningar och växthusgaser. Stora markområden kan påverkas vid exempelvis vattenkraftutbyggnad, energiskogsodling och vindkraft. Transport av bränsle och överföring av energi ger upphov till indirekta miljöeffekter. Den samlade miljöpåverkan från ett visst energislag eller bränsle är ofta svår att bestämma. Detta understryker vikten av ett effektivt resursutnyttjande och energieffektiva lösningar.

Den långsiktiga inriktningen bör vara att så långt möjligt öka inslaget av hållbara energislag i el- och värmeförsörjningen. Utnyttjandet av el, fjärrvärme och fjärrkyla är till stor miljönytta i användarledet. Det gäller inte minst i jämförelse med alternativa sätt att åstadkomma samma bekvämlighet för brukarna. Genom fjärrvärmetekniken kan spillenergi från olika verksamheter i samhället nyttiggöras. Energiflöden, som annars skulle gå förlorade, kan därvid utnyttjas för att värma bostäder och lokaler.

Energibranschen strävar medvetet mot en effektiv energi- och resursanvändning, vilken skall utgöra basen för all energiförsörjning.

2. Klimatfrågans betydelse

Klimatfrågan är ett globalt problem, som måste hanteras på internationell nivå. Klimatpolitiken måste i Sverige syfta till att genom kostnadseffektiva åtgärder möta våra internationella åtaganden, utveckla det svenska samhällets möjligheter att nationellt och internationellt bidra till en minskning av klimatproblemen samt bevara och stärka den svenska industrins globala konkurrenskraft.

Sverige har naturliga förutsättningar för låga koldioxidutsläpp från energiomvandling. Den svenska vattenkraften, den långa kustlinjen med goda vindförhållanden samt stora tillgångar på biobränsle är möjligheter som måste utnyttjas i detta sammanhang. Det stora värmebehovet ger goda förutsättningar för samtidig el- och värmeproduktion i kraftvärmeverk.

Kärnkraften bidrar inte till utsläppen av koldioxid. I avvaktan på att förnybar energi i tillräcklig omfattning kan täcka vår efterfrågan på energi kommer sannolikt fossila bränslen att behöva användas också fortsättningsvis. Av miljöskäl är då naturgas att föredra framför andra fossila bränslen.

Den svenska energibranschen deltar aktivt i det internationella arbetet med att finna vägar och metoder för att minska utsläppen av växthusgaser.

3. Ekonomiska styrmedel

Skatte- och avgiftssystemet skall vara stabilt och styra mot de samhällsekonomiska och miljömässiga målen. Det skall vara logiskt uppbyggt, sakligt motiverat och effektivt samt enkelt att administrera. Det måste harmoniseras med omvärlden så att skattesystemet inte skapar konkurrensbegränsningar som ger upphov till negativa miljöeffekter genom att produktion flyttas utomlands. Fiskal beskattning måste skiljas från styrande skatter och avgifter samt vara konkurrensneutral. Fiskala skatter skall tas ut direkt av energikonsumenterna.

Att utnyttja Kyotoprotokollets s.k. flexibla mekanismer - handel med utsläppsrätter, gemensamt genomförande och mekanismen för en ren utveckling - är ett sätt att stimulera kostnadseffektiva åtgärder mot klimatförändringar. Mera långtgående åtgärder för att åstadkomma ytterligare reduktion av utsläpp av klimatgaser inom den svenska energisektorn är förenade med höga kostnader och kan leda till ökade utsläpp globalt. Sverige bör i största möjliga utsträckning använda sig av de flexibla mekanismerna och verka för att utveckla internationell handel med utsläppsrätter. I detta arbete bör stor vikt läggas vid att kraftvärmens roll beaktas även i det internationella perspektivet.

Handel med gröna certifikat, med syfte att stimulera förnybar elproduktion, och frivilliga överenskommelser kan vara andra intressanta verktyg som kan ersätta, eller komplettera styrande skatter.

På det internationella planet är en harmonisering av styrmedel angelägen för att de mest resurseffektiva produktionsanläggningarna skall utnyttjas i första hand. Sverige bör därför bedriva arbetet inom EU och internationellt i övrigt i syfte att åstadkomma kostnadseffektiva och globala lösningar.

4. Utsläpp av försurande ämnen

Försurningsfrågan har varit den dominerande inom energisektorn under de senaste årtiondena. Detta har resulterat i att reningen drivits långt vad avser svavel och kväveoxider. Genom svavelskatt och kväveoxidavgift har svavel- och kväveoxidutsläppen minskat. Svavelhalten i oljan har sänkts och rökgasavsvavling införts i större anläggningar för kol. Vidare har de flesta större anläggningar försetts med utrustning för kväveoxidrening eller trimmats för lägsta möjliga utsläpp. Detta har lett till en reduktion av de försurande utsläppen med ca 80%. Emellertid har utformningen av styrmedlen lett till allvarliga konkurrensnackdelar för delar av svensk elproduktion.

Små anläggningar för uppvärmning av enskilda fastigheter har i stor utsträckning ersatts av miljömässigt fördelaktiga centrala system som till exempel fjärrvärme. Energibranschen är fast besluten att fortsätta arbetet med att minimera utsläpp av försurande ämnen och samtidigt se till att uttaget av biomassa inte blir högre än den nivå som kan tillåtas vid ett hållbart skogsbruk.

5. Samarbete mellan energibranschen och staten

Ett logiskt och långsiktigt regelsystem är viktigt för framtida energisystem. Den aktuella tidshorisonten i detta sammanhang är betydligt längre än vad många beslutsfattare och tekniker normalt är vana vid i sin planering. Omstrukturerings av dagens energisystem tar tid och måste få ta tid p.g.a. branschens tunga investeringar. Samtidigt krävs samverkan från många aktörer.

Energibranschen anser att samarbete med organisationer och energiföretag i andra länder och med såväl svenska staten som EU är viktigt för att säkerställa att framtida beslut rörande energisektorn baseras på fakta och långsiktiga mål.

6. Lagar och förordningar

Det är angeläget att regelverk och styrmedel utformas så att medborgarna ges en säker och ekonomisk energiförsörjning samtidigt som energibranschen och den tillverkande industrins konkurrenskraft och kompetens kan bibehållas och utvecklas. Högt ställda krav på låg miljöpåverkan skall tillgodoses. Lagar och förordningar skall skapa förutsättningar för långsiktiga investeringar på en fri marknad och harmoniseras med motsvarande regler i övriga länder, främst inom EU.

Fjärrvärme och fjärrkyla skapar effektiva och miljöanpassade energilösningar som tar tillvara resurser som annars går förlorade, och ger kunden enkel, trygg och bekväm värme och kyla.

Svensk Fjärrvärme • 101 53 Stockholm • Telefon 08-677 25 50 • Fax 08-677 25 55
Besöksadress: Olof Palmes gata 31, 6 tr. • E-post kontakt@svenskfjarrvarme.se • www.svenskfjarrvarme.se